

Vzácná návštěva z Holandska

Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

MAS POLIČSKO z.s. bude vyhlašovat výzvu Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK).

Alokace celkových výdajů:	3 120 000 Kč
Předpokládaný termín vyhlášení výzvy MAS:	27. 11. 2023
Předpokládaný termín příjmu záměrů na MAS:	8. 1. – 19. 1. 2024

Komu je výzva určena?

• malým a středním podnikům za účelem obnovy, zavádění ekologických, úsporných a inovativních technologií.

Jaké budou podporované aktivity?

- Robotizace, automatizace, digitalizace
- Web, cloud
- Komunikační a identifikační infrastruktura

Na co je možné žádat?

• **Výrobní stroje a jejich součásti** – ve smyslu nahrazení lidské manuální práce při daném úkonu a dále pouze za předpokladu, že

bude tato technologie datově integrovaná s nadřazeným podnikovým informačním systémem.

• **Manipulační systémy** – robotické ruce, robotické manipulátory, dopravníky (pásové, válečkové apod.), technologie pracující s čárovými kódy, RFID či QR (čtečky atd.), speciální roboty, ramena, digitální váhy a brány, pokud jsou přímou součástí logistického systému skladu.

• **Měřicí nebo testovací stanice** – 3D skener, totální stanice a stanice pro kontrolu kvality atd.

• **Automatické balicí stroje** – balicí stroje s automatickým ovinem.

• **ICT/IT systémy, vnitropodnikové sítě** – stacionární a přenosné osobní počítače, tablety, chytré telefony (vše pouze za účelem ovládání pořizovaných SW, cloudových řešení, příp. technologií), servery, aktivní a pasivní prvky sítě LAN, switche, huby, firewally a routery, nezbytný hardware používaný pro zajištění vnitřní konektivity v provozovně.

• **Specializované koncové zařízení a periferie** – polohovací zařízení, tablet, 3D systémy a monitory, brýle pro rozšířenou realitu a příbuzný hardware pro VR.

• **Monitorovací systémy** – přístupové čipy, CCID, senzory (včetně senzorů pro

V sobotu 23. září jsme na radnici přivítali zakladatele projektu Kultura evropského venkova a čestného občana města Bystřice Bertu Kisjese. Do Bystřice přijel se svými přáteli z další obce zapojené do projektu, z italské Pergine Valdarno. Projekt Kultura evropského venkova oslaví příští rok 25 let a společně s místostarostou Ladislavem Báčou a předsedou zahraniční komise Ing. Milošlavem Sejkorou jsme diskutovali, kam bude společný projekt 11 evropských obcí dál směřovat. Bert má mnoho nápadů a jednou z prvních akcí by mohl být Kemp mladých v holandském, Wijk aan Zee příští rok, který se již připravuje.

Mgr. Jan Neudert, starosta města

výrobní stroje) a jejich čtečky, prvky sítě IoT, webkamery a další systémy pro „video surveillance“, dohledové drony atd.

• **Vybavení hybridní prodejny 24/7** – pořízení technologií umožňujících bezobslužný provoz maloobchodní prodejny.

• **Pořízení a implementaci software, práv duševního vlastnictví** včetně nákladů, které bezprostředně souvisí s instalací a uvedením do provozu.

• **Ostatní software, který je poskytován v rámci cloudových služeb**

Max výše celkových výdajů projektu:	2 140 000 Kč
Min výše celkových výdajů projektu:	250 000 Kč
Výše podpory:	50 % z celkových výdajů projektu

Způsob podání žádosti:

Žadatel podává podnikatelský záměr do výzvy MAS přes datovou schránku.

Pokud MAS schválí záměr a vydá souhlas podnikatelského záměru se Strategií komunitně vedeného místního rozvoje MAS je mu vydáno *Výjádření o souladu se schválenou strategií*.

Následně žadatel předkládá kompletní projekt do systému ISKP21+. Při jeho tvorbě může využít konzultačního servisu MAS, který je bezplatný. Podrobné informace naleznete na <https://www.maspolicsko.cz/programove-ramce/strategie-clld-2021-2027/vyzvy-op-tak>

Kontaktní údaje: Petra Martinů
manazer@maspolicsko.cz, tel.: 773 577 270

Stavební akce roku 2023

Modernizace zázemí MŠ Kvítek

V souladu s harmonogramem proběhly o prázdninách práce v mateřské škole. Firma Letostav s.r.o. zde realizovala 1. etapu projektu Modernizace zázemí kuchyně a personálu v Mateřské škole Kvítek. Předání staveniště pro zahájení stavebních prací se uskutečnilo 7. července, aby od 10. 7. probíhaly práce na dispoziční změně sklepů kóji patřících k bytům ve 2. NP. Od 17. 7. 2023 byly zahájeny práce na oddělení kuchyně a zajištění jejího provozu od konce „prázdnin“, tj. od 21. 8. 2023.

V průběhu stavebních prací na „kuchyni a zázemí“ byly svolány 4 kontrolní dny, během kterých se řešily stavebně–technické problémy a drobné změny. Vše bylo zdárně vyřešeno a dne 14. 8. byla I. etapa předána školce pro přípravu na provoz od 21. 8. Další práce budou pokračovat od 30. října. Poděkování patří všem zaměstnancům mateřské školy, kteří museli vystěhovat prostory a připravit se na provoz školky po dobu realizace modernizace. Vše zvládli na jedničku. Je třeba také poděkovat nájemníkům

bytů v MŠ za trpělivost s prováděnými stavebními pracemi.

Komunikace Hradčany

Další velkou investiční akcí bylo vybudování místní komunikace Hradčany III, která tak získala definitivní povrch. Zhotovitelem stavby byla firma COLAS CZ. Součástí akce bylo provedení obrubníků a dokončení povrchových vrstev MK, vstupů a vjezdů k nemovitostem dle pravidel města včetně jejich úprav na společné hranici. Stavba byla provedena v rozsahu, v jakém byla zpracována projektová dokumentace a v rozsahu podle rozpočtu, i přesto, že upravený horní svah zasahoval do profilu komunikace, a to místy až 1 m. Svah byl stavební firmou upraven, byla položena geotextilie a svah osázen skalníkem. Další změnou byla úprava napojovací křižovatky u „Robotní cesty“ z důvodu vzrostlého stromu v jejím středu, došlo ke shodě, že je zbytečné ho nyní kácet. Harmonogram prací byl koordinován s prováděním podkladních konstrukcí a zpevněných ploch pro vlastníky

sousedních nemovitostí. Stavba komunikace byla dokončena 24. 7. 2023; včetně ploch podle požadavků vlastníků RD pak dne 7. 8. 2023. Po započítání všech provedených prací, a to včetně několika víceprací požadovaných nebo vzniklých v průběhu provádění stavby je konečná cena 4 753 257,29 Kč včetně DPH. Oproti ceně z výběrového řízení je zde úspora 392 674,25 Kč.

Tělocvična – sokolovna, čp. 315; obnova hlavního vstupního schodiště

Firma GRANO Skuteč spol. s r.o. provedla v červenci a v srpnu práce spojené s provedením nového hlavního vstupního schodiště do sokolovny. Stavba byla dokončena dne 2. 9. 2023 a předána dne 5. 9. 2023. Na financování akce byla využita dotace 200 tis. Kč z programu Regenerace městských památkových zón Ministerstva kultury ČR. Nové žulové schodiště nahradilo stávající poškozené schody. Cena realizace je 475 796,60 Kč včetně DPH. Předpokládáme, že v roce 2024 budeme pokračovat v obnově bočních schodišť, a to včetně vybudování bezbariérového vstupu do divadla.

Mgr. Jan Neudert, starosta města

Z dění v ZŠ – Jsou mezi námi

Škola naplno začala a naši prvňáčci jsou mezi námi. Znamky ještě nedostávají, pouze obrázky a jiné odměny, aby je škola neodradila. To my starší školáci už dostáváme nejen známky, ale i domácí úkoly.

Žáci od 6. do 9. ročníku navštívili zajímavou přednášku s filmem o Nicholasi Wintonovi. Nicholas George Winton byl britský humanitární pracovník, který v roce 1939 zachránil 669 židovských dětí z okupovaného území Československa před transportem do koncentračních táborů. Dětem zajistil doklady a následoval přesun vlakem do Spojeného království. Pro židovské děti získával náhradní rodiny ve Velké Británii. První transport byl z Prahy vypraven 14. března 1939 s pouhými dvaceti dětmi, pozdější vlaky již byly plně obsazeny a přepravovaly až dvě stě dětí najednou. Poslední vlak odjel 1. září 1939, ale protože vypukla válka, byl vrácen zpět. Nicholas Winton nepovažoval svůj čin za nic výjimečného, nikdy o něm nemluvil. Jednou však našla jeho žena příslušné dokumenty na půdě jejich domu a rozhodla se je předat reportérům BBC. Od té doby se k němu upřela pozornost z celého

světa. V roce 1998 Nicholas Winton osobně přijal na Pražském hradě prezident České republiky Václav Havel a ocenil ho řádem T. G. Masaryka. Později byl o něm natočen film v režii Matěje Mináče Síla lidskosti. V roce 2014 Nicholas Winton obdržel další vyznamenání České republiky – Řád Bílého lva. Po zhlédnutí dokumentárního filmu mnohým z nás zatrnulo a bylo smutno z toho, co musely některé děti v období II. světové války zažít. Besedu navštívili také žáci ze ZŠ v Olešnici.

Žáci ze třetí třídy se vydali na poličské hradby, byli seznámeni s tím, jak Polička vznikla. Také se podívali do muzea a prohlédli si středověkou výzbroj. Nechyběla ani návštěva dopravního hřiště.

Žáci 9. ročníku si začínají připravovat své taneční vystoupení, se kterým se předvedou na plesích v Bystrém a okolí. Můžeme prozradit, že toto taneční vystoupení bude v něčem poněkud jiné, ale nebojte se, bude to jistě hezký zážitek jako každý rok.

Děti ze 3. a 4. třídy začaly jezdit do poličského bazénu. Už teď se těší na mokré vysvědčení, které odhalí, kolik metrů uplavaly.

Žáci deváté a šesté třídy si prověří své znalosti a dovednosti ve vědomostních testech SCIO, které by jim měly ukázat, jaké znalosti naši žáci mají.

Deváťáci se vypraví do svitavské Fabriky na burzu škol. Na této burze se budou moci žáci seznámit s různými studijními obory.

Prvňáčci jsou tedy mezi námi a věříme, že už si zvyklí a ráno u školy netečou slzičky. Držte se!

Vojtěch Peša, IX. tř. ZŠ Bystré

Třetíáci vyrazili na dopravní hřiště

Rozpis zubní pohotovosti – listopad 2023

4.–5. 11.	MUDr. Leona Kašparová, Polička, Růžová 195	775 724 524
11.–12. 11.	lékař stomatolog Oleksand Kononenko, Litomyšl, Mariánská 1137	461 614 614
17. 11.	MUDr. Pavel Kossler, Polička, Haškova 445	461 724 369
18.–19. 11.	MUDr. Zdena Králová, Litomyšl, Družstevní 69	461 100 497
25.–26. 11.	MUDr. Patrik Krpčiar, Litomyšl, Nerudova 207	461 619 670
Ordinační doba: 8.00–11.00 hod.		

Svoz plastů

Svoz pytlů s plasty proběhne jako obvykle – každé liché úterý v měsíci, tedy 7. a 21. listopadu.

Sluníčko vychází nad hory, pasáčci pečou

Pečením brambor ve žhnoucím popelů spojeným s tradiční drakiádou jsme se společně s dětmi rozloučili s létem a odstarovali téma „Malá zahrádka, velká radost“. Děti se naučily pojmenovat a rozlišovat základní druhy ovoce a zeleniny, které poznávaly především všemi smysly. To vše malí badatelé prozkoumali ještě pod zvětšením digitálního mikroskopu, který jim umožnil podívat se o trochu hlouběji než pouhým okem. Nejen pozorování, ale i motivační příběhy, pohádky a různé didaktické hry dětem dopomohly k získání nových znalostí, ale i praktických dovedností. Myslím si, že každý školáček, když objeví v polévce nebo v jídle nějakou zeleninu, musí uznat, že práci, kterou musely paní kuchařky vynaložit při její přípravě, stojí alespoň za ochutnání. Nechyběly ani lidové písničky, které nám dobře připomenuly, že každá zahrádka potřebuje své opatrovníky a záleží jen na nás, jestli se stane velkou radostí, která přehluší i menší či větší starosti. Všechny své nabyté dojmy děti zachycovaly různými výtvarnými technikami, čímž se nám prostory šaten proměnily v překrásné sady či zahrádky. Kulíčko—malba, tiskání a malování toho všeho se děti zhostily opravdu na výbornou. Třešničkou na závěr se stal projektový den „Malá zahrádka, velká radost“. V 1. třídě si děti vyzkoušely přípravu zeleninového salátu a sušení jablíček. Nejdříve vše pořádně umyly a očistily, potom už se krájelo, škrábalo, zdobilo a také ochutnávalo. Vůně křížal nám postupně provoněla celou třídu a zeleninový salát byl opravdu k nakousnutí. Ve 2. třídě děti dlabaly dýni a čistily její semínka, které využijí při dalším výtvarném tvoření. Rád bych poděkoval ještě rodině Halvových za darování dýně, která nyní svítí na cestu ranním ptáčkům při jejich příchodu do školky a vítá je svým velkým úsměvem. Ve 3. třídě na nás čekalo výtvarné tvoření formou výroby bramborových panáčků a strašidálek. Děti rozvíjely fantazii i tvořivost při zdobení předvařených brambor hřebíčkem, větvičkami, šípky, těstovinami a procvičily si svoji zručnost. Na závěr dne, který byl plný radosti z podařené práce, jsme se odměnily jablečným mostem, který také děti samy vyrobily. I zde jsme nezapomněli a po přípravě jablíček jsme trénovali hod na cíl při plnění drtiče na ovoce. Nejen mně, ale i ostatní překvapila síla, se kterou naši malí pomocníci otáčeli klikou lisu, a pak už to jenom teklo. Znalecké ochutnávky a výkřiky „prosím přidat“ nám byly velkou odměnou.

Dne 3. 10. 2023 jsme navštívili záchranou stanici a ekocentrum Pasíčka, kde si děti prohlédly expozici zvířat a naučily se, jak se zachovat při nálezu poraněného zvířete. Počasí nám přálo, a tak jsme mohli pozorovat dravce i pěvce, divoká prasata, jezevce,

Naši svišti – žabičky na zimním Zábavišti v poličském muzeu

nutrie, veverky a mnoho dalších. Poté jsme se přemístili do Geoparku, kde proběhla ukázka historického šermu, a děti si vyzkoušely některé středověké zbraně.

V úterý 10. 10. jsme se vypravili s dětmi do Městského muzea a Centra Bohuslava Martinů v Poličce, kde děti navštívily zábavnou interaktivní výstavu „Zábaviště pro svišti – zimní varianta“. Děti byly vtaženy do poutavých a vtipných příběhů, hudebních koutků, či roz-pohybovaly celé tělo a procvičily si své jazyčky. Vypravily se po stopách pelíšků lesních zvířat a vyzkoušely si různé rýmovačky a skládačky. Poličské muzeum v čele s paní ilustrátorkou výstavy Vendulou Hegerovou si vysloužilo nejen obdiv dětí, ale i našich pedagogů.

V letošním roce jsme znovu navázali na sokolské tradice a zapojili se do projektu „Se Sokolem do života“. Velmi mě potěšilo, že různé pohybové dovednosti jsme si mohli vyzkoušet v tělocvičně ZŠ Bystré, která nám umožnila si zacvičit na jejím sportovním nářadí a náčiní. Již se těšíme na další návštěvu a naše poděkování patří ZŠ a panu řediteli Mgr. J. Mužíkovi.

Závěrem bych se s Vámi rád rozloučil malým zamyšlením z textu mého kamaráda, které mne často provází při mé pedagogické práci, ale i výchově svých dětí. „Chtěl bych, abych jenom dobré vnesl do tohoto světa, abych nepřišlápnul k zemi toho, který právě k nebi vzlétá.“

Mgr. Jan Pávek

Poděkování

Děkujeme panu Janu Divokému za skvělou organizaci lázeňského pobytu ve Velkých Losicích ve dnech 2. až 6. 10. 2023. Bylo to super.

účastníci pobytu

Starobylý šlechtický rod Harrachů a Hohenemsů v Bystrém

Vážení bysterští přátelé, čtenáři Bysterských novin, chtěli bychom společně s Vámi zavzpomínat na dávnou historii našeho města Bystré. Vedla nás k tomu následující událost.

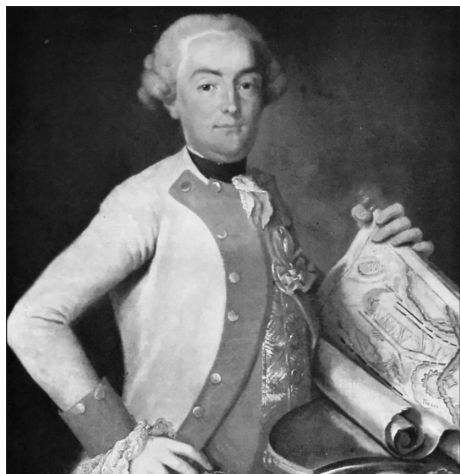
Národní památkový ústav v Praze letos již 13. rokem vyhlásil projekt věnovaný šlechtickým rodům. Ten letošní v roce 2023 je věnován významnému šlechtickému rodu Harrachů. Rakousko–český rod Harrachů měl v našich českých dějinách významnou roli. Harrachové patřili k představitelům státu, církve, byli správci velkých panství, zámků i hradů, významných paláců ve městech v Čechách a na Moravě. Připomeneme Jilemnicki, Harachov, Horní Brannou, Želeč, Hrádek u Nechanic, Janovice u Rýmařova, také Kunín na severní Moravě i naše Bystré...

V letošním roce uplynulo přesně 400 let od doby (rok 1623), kdy Arnošt Vojtěch z Harrachu nastoupil na pražský arcibiskupský stolec a stal se kardinálem. Jeho sestra Isabella Kateřina z Harrachu uzavřela sňatek s vojevůdcem a politikem Albrechtem Václavem Eusebiusem z Valdštejna.

Před 130 roky Jan Nepomuk František, hrabě Harrach, se stal průkopníkem otevírání hor turistům, a to díky lyžím. Založil první přírodní rezervaci na území Labského dolu v Krkonoších. Stál v popředí národního života a v čele vznikajících hospodářských spolků.

Z hraběcí harrachovské mladší větve pocházel i František Xaver, hrabě Harrach, manžel naší majitelky bysterského panství a zámku hraběnky Marie Rebeky, rozené z Hohenemsu, která tím získala šlechtický dědičný přídomek hraběnka z Harrachu a Rohrau. Do harrachovského rodu patří i její dcera hraběnka Marie Valburka, majitelka panství a zámku v Kuníně a u nás v Bystrém.

Naše město se k vyhlášenému projektu Národního památkového ústavu v Praze také připojuje. Podobně jako jiná města a obce touto cestou připomíná historii a kulturní odkaz šlechtického rodu z Harrach–Hohenemsu.

Franz Xaver hrabě Harrach

Stručná vzpomínka na hraběnku Marii Rebeku Josefu

Narodila se 16. dubna 1742 ve Štýrském Hradci. Své mládí prožila v hezkém, zbožném prostředí a získala skvělé vzdělání, jazykovou průpravu a společenské návyky, jak to odpovídalo nárokům na výchovu šlechtických dcer. 5. listopadu 1759 zemřel majitel bysterského panství hrabě František Vilém III., poslední mužský potomek rodu Hohenemského. Císařovna Marie Terezie ustanovila komisi, která rozhodla v roce 1760, že světecké bysterské panství dostane jediná dcera zemřelého hraběte Marie Rebeka Josefa, hraběnka z Hohenemsu. V 19 letech (roku 1761) se hraběnka provdala za hraběte Františka Xavera z Harrachu. Ten od 15 let sloužil ve vojsku a úspěšně postupoval ve vojenských hodnostech, stal se velícím generálem na Moravě. Patřil mu zámek a panství Kunewald – Kunín na severní Moravě. 22. února roku 1762 se hraběcí manželům v Brně narodila dcera Marie Valburka Josefa Kajetána. Její kmotrou byla císařovna Marie Terezie. Hrabě František Xaver byl velmi často zaprázdňován diplomatickou a vojenskou službou. Za manželovy nepřítomnosti hraběnka Marie Rebeka s dcerou pobývala v letním čase na zámcích v Bystrém a Kuníně, v zimním období spolu žily ve Vídni nebo ve Štýrském Hradci. Manželské soužití Františka Xavera a Marie Rebeky trvalo dvacet roků. Skončilo Harrachovou smrtí 15. února 1781 v severoitalském Miláně, kam byl vyslán jako vojenský velitel provincie.

Po úmrtí generála Františka Xavera pobývala hraběnka Marie Rebeka v Bystrém. Často, jak je uváděno v historických dokumentech, vídali poddaní svoji smutnou hraběnku sedávat na lavičce ve svahu nad dolním rybníkem. V květnu 1781 paní hraběnka uvítala společně s duchovenstvem, purkmistrem a se svými poddanými v našem městečku císaře Josefa II. Hraběnka měla stále své hlavní sídlo v Bystrém, ovšem jako čtyřicetiletá krásná žena toužila po kulturním životě ve městě. Proto často navštěvovala Vídeň, Prahu i Brno. Když svůj čas prodlévala v Bystrém ráda zvala brněnskou společnost a moravskou blízkou šlechtu na zámek, kde probíhaly společné radovánky a hostiny. Hraběčino pohostinství a léčebnou péči nalézali její hosté také v lázních Balda. Urozené sousedy zvala na podzimní hony ve svých revírech, které oplývaly bohatstvím zvěře. Po bitvě „tří císařů“ v roce 1805 u Slavkova odjela hraběnka Marie Rebeka do Vídně. Pobytu zde však mnoho neužila. Zemřela 18. dubna 1806 ve Vídni. Tělo zemřelé hraběnky bylo převezeno do zámecké kaple v Bystrém. Podle jejího dříve vysloveného přání byla hraběnka pohřbena pod oltářem v kapli sv. Jana Nepomuckého na

Marie Rebeka hraběnka Harrachová, rozená hraběnka z Hohenemsu

návřší u Hartmanic. S hraběnkou se loučilo velké množství lidu, šlechty a duchovenstva.

Dobrotivou hraběnkou Marii Rebeku dodnes připomíná pojmenování dolního bysterského rybníku Rebeka. Také její manžel hrabě František Xaver z Harrachu má dodnes v Bystrém své historické stopy. V Kamenicích na loukách kolem Nyklovského potoka se dodnes říká „V Harrachu“. Na jaře tam ve velkém množství kvetou bledule.

Pokračujeme vzpomínkou na hraběnku Marii Valburku Josefu Kajetánu

Po své matce rodinný majetek zámku a bysterského panství zdědila jediná pravoplatná dědička, čtyřiačtyřicetiletá držitelka panství a zámku v Kuníně na Moravě Marie Valburka, rozená hraběnka z Harrach–Hohenemsu. Krátce připomeneme její mládí. Byla populární hraběcí slečnou a všechno se kolem ní točilo. Měla bystrou mysl, byla vnímavá a temperamentní. Milovala vyjíždky na koni do volné přírody, často byla spatřována v údolí Bysterského potoka k Hamrům. Její mnohé výlety „koňmo“ směřovaly do hohenemských lázní v Baldě.

Jako mladička se v roce 1779 provdala za Klementa Aloise, říšského hraběte z Truchsess–Zeilu. Mladí manželé byli v té době šťastni. Život hraběnky v dalších letech probíhal ovšem jinak, než si přála. Jejich manželství bylo 4 dětmi požehnáno, ale první tři děti zemřely v útlém věku. Mladá hraběnka velmi těžce nesla ztrátu svých dětí. V té době žil ještě jejich malý chlapeček František Karel, který později jako osmnáctiletý také předčasně zemřel. Rodinné události přinesly v životě její rodiny veliký zlom. Manželé se od sebe odloučili a smíru mezi nimi již nebylo docíleno.

Marie Valburka byla vzácná paní, hleděla povznést vzdělání mezi lidem a na svých panstvích podporovala školství. Nechala zřídit Obecní školu v Kuníně, nechala postavit školy v Trpíně, Pomezí i Baníně. U nás zajistila postavení velké jednopatrové obecní školy. Později v Kuníně zřídila školský

Pokračování na str. 5

Starobylý šlechtický rod...

Pokračování ze str. 4

výchovný institut. Jedním z žáků, od roku 1807, zde byl František Palacký z Hodslavic, budoucí náš velký český historik.

Na začátku 19. století hraběnka podpořila vznik zámeckého divadla v Kuníně a také šlechtického divadla na zámku u nás v Bystřím. Během svého života musela překonat mnoho překážek. Hraběnka Marie Valburka zemřela 25. května rok 1828 ve věku 66 let. Pochována byla v hrobce na hřbitově v Kuníně. Údolí Bysterského potoka k Hamrům dodnes nese její pojmenování „Valburčino údolí“.

Náš příspěvek je malým nahlédnutím dnes již do hodně dávných časů. Připomenuli jsme šlechtický rod Harrachů, jehož ženskou větev rozšířily majitelky našeho panství hraběnky Marie Rebeka a Marie Valburka. Využili jsme písemné prameny našich písmáků, kronikářů a učitelů. Díky nim nejsou dávné události zapomenuty. Ve spolupráci s naším Městem Bystřím, jeho kulturní komisí, jsme připravili **dokumentární film a krátkou besedu o hraběcím rodu Harrach–Hohenemsů, také o lázních v Baldě a kapli v Hartmanicích**. Uskuteční se v **pátek 17. listopadu 2023 v kinosále od 17 hodin**. Srdečně Vás zveme. **D. + S.**

Marie Walburga Josefa Kajetána hraběnka z Harrachu

Mensiho hudba je stále živá

Soubor Chorus Carolinus, vlevo sbormistr Karel Procházka

Po čtyřech letech zavítal do Bystrého soubor Chorus Carolinus Kladno pod vedením pana Karla Procházky, aby u příležitosti 270. výročí narození P. Františka Mensiho vystoupil v sobotu 7. října v chrámu sv. Jana Křtitele. Koncert pořádalo Město Bystré ve spolupráci s Římskokatolickou farností Bystré za finanční podpory Pardubického kraje. Ten na koncertu zastupoval vedoucí odboru kultury pan Milan Novák.

Koncert zahájil poslanec Parlamentu České republiky pan Karel Haas, který zmínil skromnost a pracovitost Fr. Mensiho, který kromě svého působení jako kněz dokázal složit na 50 hudebních děl. Poté pan farář Josef Matras požel souboru, který letos slaví 25. výročí, a popřál mu, aby dál přinášel lidem radost a krásu hudby.

Na koncertu zaznělo osm skladeb z díla bysterského rodáka, z nichž nedávno objevenou skladbu Salve Regina in C II. představil soubor vůbec poprvé před publikem a v Bystrém tak měla svoji premiéru. Nechyběl ani přídavek, kterým byla lidová píseň Ty bysterský zvony. Škoda jen, že se koncertu neúčastnilo více posluchačů, protože kdo přišel, určitě nelitoval, a jak zaznělo z úst jedné posluchačky: „Ti, co nepřišli, ochudili sami sebe.“

Letos na jaře soubory Musica Florea a Chorus Carolinus pod taktovkou Marka Štrýncla a Karla Procházky společně natočily nový výběr skladeb Fr. Mensiho. CD pak mělo být představeno na sobotním koncertu. Bohužel výrobní firma nedodržela termín a CD zatím není k dispozici. Zájemci o něj však neprijdou, protože bude později v prodeji v bysterském informačním centru. Toto CD mělo uzavřít celý cyklus nahrávek a nahrány měly být všechny Mensiho dochované skladby. Další objevené skladby, jako již zmiňovaná Salve Regina, situaci změnily a soubor tak bude pokračovat v nahrávání při dalších Mensiho výročích.

Mgr. Jan Neudert, starosta města

Studio MIS-SYS

bude nově nabízet masáže pro miminka

Již od listopadu v našem studiu doplníme naše služby kosmetika, pedikúra, manikúra o masáže pro vaše ratolesti.

MASÁŽE PRO MIMINKA

Přijďte za námi a prohlubte vztah se svým miminkem

Věkové rozmezí:

- 2 měsíce až 1 rok

V čem prospívá:

- Pomoc dítěti déle a lépe spát
- Úleva od bolesti břicha
- Stimulace neurologického vývoje
- Porozumění signálů a podnětů těla dítěte

Kontakt:

- Hana Báčová
tel.: 731 882 243

Kde se nacházíme:

studio Mis-sys
Na Podkově 25,
Bystré u Poličky 569 92

Kosmetické služby: Veronika Hejtmánková, 725 303 642
Manikérské služby: Svitlana Varha, 702 165 982
Pedikérské služby: Drahomíra Hanzlová, 733 730 579
Miroslava Synková, 604 463 447

Pozvánky na akce knihovny

V listopadu proběhne Den pro dětskou knihu, další čtení v rámci cyklu „Spolky (čtou) dětem“ a knihovna se opět stane sbírkovým místem, kde si zájemci budou moct koupit květ vlního máku a podpořit tak sbírku ke Dni válečných veteránů.

Den pro dětskou knihu proběhne v sobotu 11. listopadu. Pokud to správně počítám, půjde o sedmý ročník akce, takže věřím, že akci není třeba více představovat a že mu bude přát štěstí. Přesto připomenu, že jde o akci pro děti (zejména předškolního a mladšího školního věku) a všechny jejich blízké – maminky, tatínky, prarodiče, tetičky, strýčky atd. Letošní ročník nebude věnovaný jednomu konkrétnímu tématu, nabídne hravé provedení výběrem výročí, které si letos připomínáme. O tom, že si letos připomínáme 800 let tradice betlémařství, většina z vás asi ví – pokud to nezmínil pan Hejtmánek během řezbářského sympozia, jistě to zmínil pan starosta v článku, ve kterém informoval o tom, že letos proběhne výstava betlémů. Toho, že to letos je 400 let, co J. A. Komenský dokončil své stěžejní dílo „Labyrint světa

a ráj srdce“, byste se dopočítali, kdyby přišlo na věc, ale ruku na srdce – věděli jste, že to je zrovna tak dlouho od první písemné zmínky o konzumaci brambor v českých zemích? Já to teda nevěděla. Nicméně, rozhodně to hodlám do programu zakomponovat. Stejně jako 100 let Českého rozhlasu a svátky, které připadají na 11. listopad – sv. Martina a Den válečných veteránů. Ano, půjde o pel mel kde čeho, ale věřím, že vám budu lepším průvodcem, než jakými průvodci byli Všežvěd Všudubud a Mámení Poutníkůvi. Můžete se těšit na čtení, povídání si (nejen) o přečteném, tvořivé a jiné aktivity, na tematické pohoštění, odměny a prodej dětských knih. Na akci nebudeme vybírat vstupné, pokud se zúčastníte a budete chtít utratit nějakou korunu, budeme rádi, když dětem vyberete nějakou knížku a zakoupením máčku podpoříte sbírku ke Dni válečných veteránů. Pokud nám bude přát štěstí, akce se zúčastní a výročí Českého rozhlasu a Den válečných veteránů přiblíží paní Šárka Rusnáková, která pracuje v ČRo Pardubice a angažuje se v Paměti národa Východní Čechy. Akce bude

probíhat v prostorách Multifunkčního domu a začne ve 14 hodin v Komunitním sále registrací účastníků.

Pár dní na to, ve středu 15. listopadu, proběhne čtení se členy Ochotnického souboru J. V. Kryšpína, a to od 18 hodin v divadelním sále sokolovny. Program nabídne to, co obvykle – představení spolku, čtení, povídání si o přečteném, tematické aktivity a nějakou malou pozornost. Děti mají přijít v oblíbených kostýmech. Ráda bych vám vysvětlila proč, ale ani já to nevím. Takže to zjistíme na místě.

Srdečně vás na obě akce zveme a dodáváme, že sbírka ke Dni válečných veteránů, jejíž výtěžek půjde na přímou pomoc veteránům a dalším bojovníkům za svobodu prostřednictvím Centra pomoci Paměti národa a na dokumentování a uchování jejich příběhů, bude probíhat po celý listopad. Máček si v knihovně můžete zakoupit v provozní době – po, st, pá 8.00–11.30, 12.30–16.30 hod., nebo během avizovaných akcí. Cena máčku je 30 Kč či více, chcete-li přispět vyšší částkou.

Závěrem upozornění – v pátek 3. listopadu bude knihovna zavřená.

Zdislava Klodnerová, knihovnice

Parta z CHS Z Hájenky Hůrka

Milí čtenáři, v minulém vydání Bysterských novin jsem vám představila chovatelskou stanicí bíglů z našeho města. Tentokrát bych vám ráda přiblížila velkou událost, které jsme se v září zúčastnili.

V sobotu 16. 9. se naše psí parta – Sindy, Máša a Scotty – vydala na rozhlednu Karasín. Konal se zde již V. ročník srazu všech milovníků plemene bígl a jejich přátel. Je to akce vždy zaměřená na charitu a setkání všech přátel. Probíhala spousta doprovodných charitativních akcí – prodej drobností, tombola a gastrookénko – bohatý výměnný rautík, kde se každý mohl pochlubit svým výtvozem a ukázat ostatním co rád kuchtí a co mu chutná. Veškerý finanční výtěžek 267.519,71 Kč byl věnován na účet Bíglů v nouzi.

Tuto akci uspořádal za podpory Beagle Clubu ČR, Klubu chovatelů bíglů Slovenska a LSO Karasín již po páté Daniel Kubíček. Šlo zde 145 bíglů v doprovodu svých majitelů. Nejstarší zúčastněný pes byl 16letý, nejmladší měl 3,5 měsíce, nejpočetnější smečka čítala 5 psů. Účastník z největší dálky to měl 370 km. Všichni účastníci se po sečení a fotografování vydali na společnou procházku.

Tento sraz – nejvíce bíglů na jednom místě byl zapsán Agenturou Dobry den Pelhřimov do České knihy rekordů. Rekord byl zaregistrován dne 16. září 2023 u rozhledny Karasín u Bystřice nad Pernštejnem.

Jsmo rádi, že jsme se mohli zúčastnit a podpořit.

Za CHS Z Hájenky Hůrka
Pavla Weisová, Jana Kroutilová

Účastníci setkání a Karasínská rozhledna v pozadí

Rok Harrachů a Bystré

Pro historiky, přátele historie, zejména pro ty, které zajímají dějiny šlechtických rodů, byl rok 2023 z rozhodnutí Národního památkového ústavu rokem Harrachů. Ač už je to pro Bystré historie téměř zapomenutá, také Bystré a tento slavný rod cosi spojuje.

Historie začíná samozřejmě u Hohenemsů, kteří přišli do Bystrého za známých okolností na počátku 18. století, aby se ujali zdejšího panství. V roce 1720 převzal panství po svém otci Jakubu Hannibalovi III. jeho syn František Vilém Rudolf. Tento šlechtic je podepsán pod vznikem lázní Goldbrunn (Balda) v lesích u Jedlové, prošel válečnou školou slavného Evžena Savojského. Neměl mužské potomky, panství přešlo do držení mladší linie rodu a majitelem se stal hrabě František Vilém. Do Bystrého přišel v říjnu 1757, potvrdil Bysterským všechna stará privilegia a v listopadu 1759 ve Štýrském Hradci zemřel. Neměl syna, byl posledním mužským potomkem rodu Hohenemsů. Panství přešlo na jeho jedinou dceru Marii Rebeku Josefu, hraběnku z Hohenemsu (1742–1806). Majitelkou se stala v roce 1762, rok před tím se zasnoubila s plukovníkem Františkem Harrachem, majitelem panství Kunín na severní Moravě. To je ten okamžik, kdy Harrachové vstupují i do bysterské historie. Z manželství se narodilo

Pokračování na str. 7

Rok Harrachů a Bystré

Pokračování ze str. 6

jediné dítě, děvčátko, Marie Valburka Ka-jetána, její život byl však spojen se severo-moravským Kunínem a to už je trochu jiná historie. Marie Rebeka Harrach–Hohe-nems byla mimořádná dáma – od císařovny Marie Terezie obdržela dámský řád Hvězdného kříže, nechala v Bystrém vystavět novou školu, z její iniciativy byla do Bystrého přemístěna nejcennější část rodových sbírek, zejména knihovna a obrazárna. Zemřela ve Vídni, její tělo bylo převezeno do Bystrého a pochováno pod oltářem kaple sv. Jana Nepomuckého, hartmanské kapličky. V roce 1835 nechal na východní straně kaple zhotovit náhrobek Marii

Srdečně vás zveme

Vážení a milí, vyhodnotili jsme, že právě teď je ten správný čas „odtajnit“ termíny a programy akcí, které se pojí k začátku adventu. Udělat tak až v dalším vydání Bysterských novin, bylo by to na knap, ne-li pozdě, protože první akce proběhne hned 1. prosince.

V pátek 1. 12. proběhne v Komunitním sále Multifunkčního domu od 17 hodin zahájení výstavy betlémů. Výstava betlémů v Bystrém probíhá jednou za dva roky, vždy nám zpřijemní advent i svátky samotné, ale letos bude výjimečná – minimálně tím, že proběhne v roce, kdy se tradice betlémářství píše již 800 let, ale cosi mi říká, že nejen tím. V rámci vernisáže vystoupí farní mládežnická schola. Otvírací dobu výstavy zveřejníme v listopadových BN.

Den na to, v sobotu 2. prosince, proběhnou vánoční trhy a rozsvícení vánočního stromu. V 16 hodin bude zahájen stánkový prodej a začne hrát místní dechovka, za pět pět si slovo krátce vezme pan starosta, který odpočítá rozsvícení stromu, které je plánované přesně na 17. hodinu. Poté vystoupí děti z MŠ a ZUŠ. V 18 hodin začne program „Country Vánoce“, se kterým k nám zavítají Poutníci. V první části programu zazní jejich nejznámější skladby, v druhé vánočně laděné písně. Co se týče občerstvení – budou mít otevřeno Slezákovci, myslivci budou prodávat guláš a členové SRP ZŠ budou prodávat, jako vždy, punč. V Informačním centru bude v prodeji čtrnáctiden- ní stolní kalendář na rok 2024 s fotogra- fiemi Bystrého a také tam bude umístěná kasička na dobrovolné vstupné.

Termíny obou akcí si zapíšte do diá- řů, nebo uložte do paměti a nenechte si je ujít. Srdečně vás na ně zveme a těšíme se na viděnou.

Za kulturní komisi

Zdislava Klodnerová

Rebece její chráněncem, pozdější generál- poručík bavorské armády Jan Nepomuk Kunst, bysterský rodák. Panství a dluhy zdědila jediná dcera Marie Valburka, ale její život je spojován především se severo- moravským Kunínem.

Osobu hraběnky Marie Rebečky připomíná pojmenování jednoho z bysterských rybníků, snad si to už ani neuvědomujeme. I po hraběncině manželovi Františku Xaveru Harrachovi máme v bysterském okolí stopy. Jezdíme se dívat na bledule do Harrachu. Ale na souvislost jsme už také asi zapomněli. V jedné drobné práci se píše spíše poeticky o spojení Harracha a Byst- rého.

„V jeho životě uprostřed ohně a dýmu krvavých bitev za zájmy habsburské monar- chie a v oddané službě Marii Terezii zbý- valo málo času na soukromý život a správu kunínského a bysterského majetku. Přece

však město Bystré a okolí nesou generálovy stopy, jenž ve vzácných chvílích odpočinku unikl do zastrčených úkrytů mezi kopci a lesy, kde nebylo proradnosti dvorních kruhů a hrůz bitev, kde ve větvích poskako- vala rezatá veverka, v lesní bystřině se pro- háněli hbití pstruzi a v časném předjaří se na louce u Nyklovického potoka bělaly květy bledulí. Takový přírodní koutek, ne- soucí dodnes jméno Harrach, nalezl v Ka- mencích při zemské hranici mezi Čechami a Moravou, kde podle tradované pověsti a zachovaných místních názvů měl i svůj zámeček a rybník...“

Na mnohých místech v naší zemi, kte- rou jsou spojena svou historií s Harrachy, se konaly mnohé velké i malé akce. Škoda, že bysterské připomenutí bylo více než skrom- né. I v dnešní složité době by si to dávná majitelka bysterského panství určitě zaslou- žila.

Jaroslav Jan Gloser

Divadelní klub Polička & Tylův dům

3. - 4.11.2023

Páteční vstupenky:
250 Kč dospělí
170 Kč děti, studenti, senioři, ZTP

Sobotní vstupenky:
300 Kč dospělí
250 Kč děti, studenti, senioři, ZTP

Dvoudenní vstupenky:
440 Kč dospělí
400 Kč děti, studenti, senioři, ZTP

Vstupenky na jednotlivé přednášky
ke koupí pouze na místě za 90 Kč.

Speciální vstupenka - Jakub Vágner:
(nevztahuje se na ostatní přednášky)
240 Kč dospělí
120 Kč děti, studenti, senioři, ZTP

Pátek - 3. listopadu 2023 - Divadelní klub

16:30 Tomáš Šapovalov - Svatý Martin - Jak se odstěhovat do Karibiku
18:15 Jarda Bouzek - Švédsko a Norsko
20:00 Jedlíci na cestách - Maďarsko, Německo, Polsko a Holandsko

Sobota - 4. listopadu 2023 - Divadelní klub

12:00 Dominik Barták - Kosovo
13:30 Tomáš Štěpán - Kanada
15:00 Monika Benešová - Pěšky z Mexika do Kanady
18:15 Klára Kolouchová - Nahoře fouká
20:00 Tomáš Vejmla - Afrika
22:00 Tomáš Reisinger - Noční život ve světě

Sobota - 4. listopadu 2023 - Tylův dům

16:30 Jakub Vágner - Sladkovodní giganti

Společenská kronika

V průběhu uplynulého období oslavil významné životní

jubiläum náš spoluobčan:

84 roků Jan Pruška (*10.10.1939)

Srdečně blahopřejeme.

Písemný souhlas s uveřejněním gratulace získáte v IC a na matrice.

Kulturní kalendář

Na listopad jsou v Bystrém plánovány následující akce:

4. listopadu – Oživlé muzeum kouzelných bytostí – Pořadatelé oblíbeného Pohádkového lesa – Filip, Jitka a spol. – zvou všechny děti a rodiče na večerní procházku Oživlým muzeem kouzelných bytostí v zámeckém parku. „Výstava“ muzea bude k vidění od 18 hodin. Pokud stojíte o lepší zážitek, pořadatelé doporučují, abyste přišli, až bude větší tma. Poslední návštěvníci budou do muzea vpuštěni v 19 hodin. Nečekejte žádné divoké řádění (v podobě plnění různých úkolů na stanovištích), půjde o tichou, na podívání příjemnou nedělní večerní procházku před ulehnutím do postýlek. Vstupné dobrovolné.

11. listopadu – Den pro dětskou knihu – Městská knihovna zve všechny děti a jejich blízké na Den pro dětskou knihu, v rámci kterého si připomeneme výběr letošních „zajímavých“ výročí. Budeme si číst, budeme si povídat, budeme vyrábět, zkusíme projít labyrintem, pochutnáme si na dobrotách (nejen) z brambor, přivítáme mezi sebou hosta a budeme si moct koupit nějakou hezkou knížku. Akce bude probíhat v prostorách Multifunkčního domu a začne ve 14 hodin registrací účastníků. Vstupné vybírat nebudeme, pokud se vám akce bude líbit, budeme rádi, když dětem koupíte knížku, nebo zakoupením máčku podpoříte sbírku ke Dni válečných veteránů. Akce je určena především pro děti předškolního a mladšího školního věku, ale rádi mezi sebou přivítáme každého, kdo se bude chtít zúčastnit.

15. listopadu – Ochotníci (čtou) dětem – Městská knihovna zve všechny velké malé čtenáře/posluchače a jejich rodiče na další

čtení v rámci cyklu „Spolky (čtou) dětem“. Tentokrát se nám představí Ochotnický soubor J. V. Kryšpína. Čtení i následný program proběhne v divadelním sále sokolovny, před kterou se sejdem v 18 hodin. Děti můžou přijít ve svých oblíbených kostýmech.

Více informací o akcích knihovny najdete na s. 6.

17. listopadu – Hohenemsové, Balda a hartmanská kaple – Město Bystré vás srdečně zve na promítání dokumentárního filmu pana Dittricha, pana Stani a pana Kamínka a krátkou besedu o hraběcímu rodu Harrach–Hohenemsů, o lázních v Baldě a kapli v Hartmanicích. Akce, kterou se město připojuje k místům, která slaví Rok Harrachů, proběhne v kině od 17 hodin. Vstupné dobrovolné.

Akce spojené se začátkem adventu – zahájení výstavy betlémů a rozsvícení vánočního stromu – proběhnou v pátek 1. a v sobotu 2. prosince. Podrobnější info najdete na s. 7. V pátek 1. prosince proběhne také setkání seniorů. Tradiční mikulášská nadílka v režii SDH proběhne v sobotu 9. prosince.

SDH Bystré vás srdečně zve na tradiční **mikulášskou nadílku** která proběhne v **sobotu 9. prosince**. Akce začne v 17 hod. před hasičskou zbrojnicí příjezdem Mikuláše, anděla a Lucifera na pekelném povozu.

Nač se můžete těšit?

Na kulisy pekla, čertovský fotokoutek dábelky pálivé občerstvení a venkovní bar, který bude otevřen tak dlouho, jak dlouho se budete chtít bavit. Pro děti bude připravena nadílka.

POZVÁNKA

Komise sociální a občanského soužití města Bystré pořádá

v pátek 1. prosince

od 15 hodin v jídelně Základní školy Bystré **tradiční setkání pro seniory.**

Je zajištěn kulturní program a občerstvení.

Všichni jste srdečně zváni.

KINO BYSTRÉ

LISTOPAD 2023

Pátek 3. listopadu, 20 hod.

NIKDY NEŘÍKEJ NIKDY

Všechno zlé může být i pro něco dobré. Cvičitelka jógy Nada, které nevyšlo manželství se teď chce věnovat hlavně práci a pubertálním dětem. Že by ještě potkala lásku, s tím už nepočítá. Jak ale praví název snímku, nikdy neříkej nikdy.

Komedie, romantický, drama / Slovensko, Česko, 2023 / 104 min., nevhodné do 12 let. Vstupné 130 Kč

Pátek 10. listopadu, 20 hod.

ÚSVIT

Do městečka Svit pod Tatrami přijíždí v roce 1937 ředitel velké továrny se svou ženou, aby zde po batovském vzoru Zlína postavili moderní průmyslové město. Jejich plány ale naruší znepokojující nález mrtvoly v areálu továrny. Novorozenec s mužským i ženským pohlavním orgánem. Monstrum. Případ přesahuje možnosti místních četníků, podléhá maximálnímu utajení a na místo přijíždí tajná policie. Nicméně zdá se, že jediný, kdo chce záhadu vyřešit a nalézt odpovědi a pravdu, je těhotná manželka ředitele. Narazí ale na nečekané překážky, včetně svých předsudků.

Drama, krimi / Česko, Slovensko, 2023 / 117 min., nevhodné do 12 let. Vstupné 140 Kč

Čtvrtek 16. listopadu, 17 hod.

ESA Z PRALESA 2:

SVĚTOVÉ DOBRODRUŽSTVÍ

S.O.S.! Tajemný superpadouch pokrýl džungli toxickou růžovou pěnou, která vybuchne při kontaktu s vodou! Na pomoc jsou přivoláni ti nejlepší z nejlepších. Esa z pralesa! Do období dešťů zbývá méně než měsíc. Naši hrdinové, ke kterým se přidávají noví spojenci, musí najít protijed. Pro Maurice a jeho přátele začíná boj za záchranu jejich domova!

Animovaný, dobrodružný / Francie, 2023 / 89 min., přístupný. Vstupné 100 Kč

Pátek 24. listopadu, 20 hod.

JEJÍ TĚLO

Film podle skutečného a neuvěřitelného životního příběhu Andrey Absolonové. Úspěšná sportovkyně, reprezentantka a členka olympijského družstva se po zranění obrátí a vynuceném konci sportovní kariéry stala úspěšnou a známou pornoherečkou. Drama / Česko, Slovensko, 2023 / Nepřístupné do 15 let. Vstupné 140 Kč

Změna programu vyhrazena.